1859. N°. 146.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 7 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 6 December.

Het munt- en penningkabinet onzer hoogeschool is onlangs aanmerkelijk verrijkt geworden met een door welwillende tusschenkomst van Z. E. den minister van koloniën bezorgd geschenk uit Nederlandsch Indië, bestaande, onder anderen, uit eene gouden medaille van prins Maurits, 1615, hangende aan een zware keten van hetzelfde metaal (vroegere belooning van krijgslieden wegens heldendaden te land en ter zee); eene unieke medaille ter eere der de Witten, de zeldzame penningen op de uitvaart van prins Willem IV, afgebeeld in het *Vervolg op v. Loon* (N°. 308 en 309); verder met een aantal gouden en zilveren Europeesche en Perzische munten; onder deze laatste van den befaamden Nadir Schach; van Mogolsche Sultans, indische tot, enz. enz.

Van eene andere zijde ontving het kabinet eenige Russische munten, alsmede de medailles op den dood van keizer Nicolaas en de troonsbestijging van Z. M. Alexander II; eindelijk van onzen stadgenoot den heer C. W. Wijsman jr., den zilveren penning met de afbeelding van het standbeeld ter nagedachtenis van keizer Nicolaas I in Julij ll. te St. Petersburg opgerigt, en door dien heer van zijne reis naar het Noorden voor het kabinet medegebragt.

Door aankoopen in de laatste jaren, vooral echter door achtereenvolgende hoogst belangrijke geschenken, is het kabinet der hoogeschool thans, na het Petersburgsche, een der rijkste, zoo niet het rijkste, in Portugeesche en oud-Braziliaansche medailles en munten onder de Europeesche kabinetten buiten Portugal.

Wat de *kopeeren* munten van alle landen betreft, is het kabinet waarschijnlijk mede een der rijkste van alle bestaande.

— In de zitting van den gemeenteraad van Donderdag ll. is een adres ingekomen van de hh. J. H. J. Driessen en J. I. van Wensen, ter bekoming van gemeentegrond op en bij de Vreewijkstraat. Het genoegen vernemen wij, dat genoemde heeren voornemens zijn, indien hun verzoek wordt toegestaan, op dien grond eene katoenspinnerij op te rigten.

— Gisteren avond had alhier een zonderling voorval plaats. Van een pakhuis aan het Galgewater, waarin eene aanzienlijke hoeveelheid haver, voor de leverantie der fourrages van het reg. rijdende artillerie bestemd, is een der zijmuren onder den last, die daartegen was aangebragt, bezweken. De geheele last is gevallen op een der naastbij gelegen kleine percelen, dat daardoor grootendeels vernield werd. Ongelukkig werd de bewoner van dit perceel, onder het puin en de haver bedolven, en met hoeveel inspanning men ook tot zijne redding werkzaam was, is het niet mogen gelukken hem levend voorschijn te brengen. Zijne echtgenoot, en nog eene vrouw, die mede in het huis aanwezig waren, zijn met eenige kwetsuren en met den schrik vrijgekomen.

— De minister van binnenl. zaken heeft bepaald, dat de verkiezing van twee leden voor de tweede kamer der staten-generaal, in het hoofddistrict Amsterdam, wegens het overlijden van den heer H. Stolte, en in het hoofddistrict Dordrecht, ten gevolge van de aanvaarding door den heer mr. P. A. Sander van de hem opgedragen ambtsbetrekking van raadsheer in het prov. geregtshof in Zuidholland, zal geschieden op Dingsdag den 27sten December aanst., en dat, zoo eene herstemming noodig is, deze zal plaats hebben op Dingsdag den 10den Januarij 1860.

— Te Rotterdam zijn gedurende de maand November 18 personen aan de cholera overleden.

— Door den heer P. de Liefde, onlangs te Oud-Loosdrecht overleden, is bij testament *f* 1000 aan de algemeene armen en *f* 2000 aan de herv. diaconie van die gemeente geschonken.

— Het XVe Nederl. landhuishoudkundig congres zal op Woensdag 20 Junij 1860 te Amersfoort worden geopend. De afdeelingen zullen aldus verdeeld zijn: 1°. akkerbouw, veeteelt en zuivelbereiding; 2°. tuinbouw, houtteelt en bijenteelt; 3°. land- en staathuishoudkunde, statistiek, volkenkunde, natuur-, dier- en plantenkunde en andere wetenschappen, voor zoover die op landbouw betrekking hebben; 4°. al het bovenstaande met betrekking tot 's rijks overzeesche bezittingen. Het bestuur heeft een ieder, als ook alle maatschappijen en vereenigingen, die vraagpunten voor dit congres wenschen op te geven of daarop voorstellen in beraadslaging mogten wenschen te brengen, uitgenoodigd die voor 15 Januarij 1860 aan den secretaris van het congres in te zenden, ten einde in het programma te kunnen worden opgenomen, dat in Maart zal rondgezonden en verder aan ieder, die dit niet mogt ontvangen hebben, op franco aanvrage aan den secretaris den heer J. van der Leeuw, zal toegezonden worden. Daar wegens het gering aantal logementen te Amersfoort het grootste gedeelte van de bezoekers van het congres zich bij particulieren eene gelegenheid tot verblijf zullen dienen te verschaffen, is het bestuur op portvrije aanvraag, uiterlijk voor 15 Mei aan den secretaris te doen, bereid hen behulpzaam te zijn in het bekomen van ééne kamer voor één persoon met slaapplaats en ontbijt tegen eene schadeloosstelling, voor zoo ver die verlangd wordt, ten bedrage van *f* 1.50 per dag, waartoe bereids door een aantal ingezetenen te Amersfoort welwillend aanbod is gedaan.

— Uithoofde van het groot aantal zieken, die zich in de koloniën te Veenhuizen bevinden, is de officier van gezondheid der 3e klasse J. van Lier, te Groningen in garnizoen, derwaarts gedetacheerd.

— De commissie voor de herstelling der kathedraal van St. Jan te 's Hertogenbosch heeft een adres bij den gemeenteraad aldaar ingediend, waarbij zij o. a. te kennen geeft, dat, om alleen van het noordelijk transept te gewagen, de herstelling daarvan omtrent *f* 140,000 zal vorderen, te verdeelen over een tijdvak van 6 of 7 jaren; weshalve de commissie, om met eenig goed gevolg hare taak te aanvaarden, eene jaarlijksche som van circa *f* 25,000 zal noodig hebben; dat het gewoon kerkbestuur van St. Jan zijne beschikbare fondsen, schier geheel heeft uitgeput, door ter beschikking der commissie te stellen de som van *f* 25,000, om het werk aan te vangen, gelijk reeds is geschied, en te vervolgen; dat van wege den kerkvoogd van 's Hertogenbosch eene jaarlijksche bijdrage van circa *f* 2000 is toegezegd; dat de staten van Noordbrabant eene bijdrage uit de prov. fondsen voor 1860 van *f* 3000 hebben verleend; weshalve de commissie zich nu ook tot de regering van 's Bosch wendt, met de bede, haar eene jaarlijksche bijdrage van *f* 3000 uit de stads kas te schenken.

De bovengenoemde commissie heeft zich ook om ondersteuning tot de regering gewend, en deze was van meening, na van het plan kennis te hebben genomen, dat aan den wensch der commissie behoorde voldaan te worden, want het gold hier een der uitstekendste monumenten van bouwkunst, een der schoonste overblijfselen van den godsdienstijver en den kunstzin van het voorgeslacht. Het gebouw bevindt zich echter in zoodanigen staat van verval, dat, zonder krachtige middelen tot herstel, de vernietiging meer en meer nadert. Hiertegen nu behoort, ook naar inzien der regering, te worden gewaakt, en het zou Nederland tot oneer strekken, zoo het een dergelijk ook in den vreemde beroemd kunstgewrocht der sloping prijs gaf. Het geheele vaderland mag geacht worden bij het behoud belang te hebben. Bij de begrooting is dientengevolge een jaarlijksch subsidie van *f* 8000 voorgedragen.

'sGRAVENHAGE, 6 December.

Z. M. heeft vergunning verleend aan den heer mr. L. A. Lightenvelt, Ned. gezant te Parijs, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder-grootkruis der Leopoldsorde; aan den heer mr. W. F. Rochussen, secretaris van het gezantschap, der versierselen van kommandeur der orde van Frans Joseph; aan den heer mr. A. J. D. graaf van Rechteren van Rosande, attaché, van ridder der orde van de IJzeren Kroon (3de kl.); aan den heer M. J. H. van Lier, kanselier, van ridder der orde van Frans Joseph; aan den heer F. van den Broek, Ned. consul-generaal te Parijs, van ridder der orde van Frans Joseph; aan den heer H. W. Alma, Ned. consul te Marseille, van ridder der orde van Frans Joseph, allen door den keizer van Oostenrijk geschonken, en aan den heer van Vessem, adjunct-intendant van het paleis te Amsterdam, van ridder der Leopoldsorde, hem door den koning der Belgen geschonken.

— Bij den minister van finantiën is ontvangen *f* 10, door een onbekende, onder het postmerk Amsterdam, tot voldoening van verschuldigd successieregt ingezonden.

— De minister van finantiën zal op Donderdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Het is bekend, dat C. A. Gunkel na zijne veroordeeling en na de vermindering van straf, die hij door de koninklijke genade bekomen had, in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier is verbleven. Thans verneemt men, dat hij, na in den laatsten tijd steeds in ziekte-toestand te hebben verkeerd, en na in de laatste dagen al meer en meer achteruit te zijn gegaan, gisteren namiddag is overleden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 5 December.

Deze zitting was gewijd aan de algemeene beraadslagingen over afd. VII (*onderwijs*) van hoofdst. V der staatsbegrooting. In de vorige zitting had reeds de heer Meylink daarover het woord gevoerd en zich beklaagd over den grooten omslag bij het bestuur; over de regeling van vele zaken bij ministeriële aanschrijving, tegen de bedoeling der wet; over de voorschriften betreffende de examina, die veel te zwaar waren, en over de zucht die hier en daar wordt waargenomen om ook het onderwijs van kinderen van gegoede ouders ten laste der gemeenten te brengen. Thans sprak de heer Schimmelpenninck over het hooger onderwijs. Hij kon het verwijt van kwistigheid, aan de regering toegeworpen, niet goedkeuren. De uitbreiding

van het personeel bij de Leydsche hoogeschool achtte hij volstrekt noodig, en de splitsing van den leerstoel der vaderlandsche geschiedenis en letterkunde aldaar allezins wenschelijk; men zou daardoor aan de wetenschap en vooral aan de taalstudie eene groote dienst bewijzen. De heer van Reede van Oudtshoorn was van hetzelfde gevoelen, maar het voorstel der regering, om de splitsing van den genoemden leerstoel alleen te Leyden toe te laten, moest hij afkeuren. Naar zijn inzien werden de hoogescholen te Utrecht en te Groningen, in vergelijking met die van Leyden, met karigheid behandeld. De heer Sloet tot Oldhuis was mede voor de bedoelde splitsing, omdat daardoor het uitzigt werd geopend dat door den hoogleeraar de Vries het door hem ondernomen woordenboek voor de Nederlandsche taal zou kunnen afgewerkt worden. Die uitgave verdiende allezins aanmoediging. De finantiële toestand des lands liet mede die splitsing toe, en in 't algemeen zou men de hoogescholen, buiten bezwaar der schatkist, kunnen ondersteunen, door aan iedere akademie een suiker-contract te schenken, en de administratie daarvan aan den pedel op te dragen. De heer Zylker wilde, hoewel de wet op het onderwijs, tegen de bepaling der grondwet, nog niet was tot stand gekomen, echter tot partiële hervormingen medewerken. De voorgenomene splitsing van den leerstoel te Leyden kon aangemerkt worden als de vervulling van eene behoefte die voorziening vereischte. De heer van Voorthuyzen was niet tegen de vermeerdering der uitgaven van het hooger onderwijs, maar keurde de ongelijkmatigheid, die bij de verdeeling heerschte, af. Opmerkelijk was de voorrang, dien daarbij de Leydsche hoogeschool genoot en het zou hem doen denken dat daarmede eene concentratie van het hooger onderwijs werd voorbereid. De heer Wintgens was voor de splitsing van den leerstoel te Leyden en bragt hulde aan den hoogleeraar de Vries, die met opoffering van vele voordeelen dezen maatregel had uitgelokt. Hij gaf den heer Sloet in bedenking, om in tegenstelling van zijn denkbeeld aan de hoogescholen ondersteuning te schenken door het verleenen van eenige concessie van spoorwegen, en de administratie daarvan door den pedel te doen waarnemen. De heer Mackay keurde de splitsing goed; daardoor zou de gelegenheid geopend worden om ten minste op eene hoogeschool de geschiedenis en de letterkunde als specialiteit te behandelen. De heer van Hoëvell meende dat de splitsing der leerstoelen eerst bij het daartoe betrekkelijk artikel te pas kwam, maar hij meende krachtig te moeten aandringen op de bevordering van het onderwijs in de industrie, waarvoor hier te lande van regeringswege zoo weinig werd gedaan. De heer Thorbecke geloofde dat de minister, ten opzigte van het lager onderwijs, niet altijd weerstand had geboden aan persoonlijken en plaatselijken aandrang. De minister wilde drie kweekscholen vestigen, terwijl de wet slechts van twee spreekt; zijns inziens was voorloopig één genoegzaam. Voor het middelbaar onderwijs was nog veel te doen, vooral ter ontwikkeling van de industrie, hetgeen particulieren moeijelijker konden doen dan lagere scholen stichten. Wat het hooger onderwijs betrof, hij geloofde dat men hierin zonder bepaald plan te werk ging en dat vele personele belangen op den voorgrond stonden. Van splitsing van den bedoelden leerstoel kon geen sprake zijn. Het onderwijs in de geschiedenis als zoodanig moest in aanraking blijven met andere takken van geschiedenis. Was er aan uitbreiding van personeel behoefte, hij zou gaarne daartoe medewerken, mits eene organieke wet op het hooger onderwijs vooraf ging.

De minister van binnenl. zaken beantwoordde de onderscheidene sprekers. Betreffende de aanschrijvingen, waarvan de heer Meylink had gesproken, deze hadden niet ten doel eene aanvulling of wijziging, maar alleen eene uitlegging of wijze van opvatting der wet. De programmata voor de examens waren door hem en wel met billijkheid geregeld. De oprigting van industriescholen achtte ook hij wenschelijk, maar men moest daarmede wachten tot dat de wet op het middelbaar onderwijs tot stand was gekomen. Verlangde men subsidiën voor dergelijke inrigtingen, gaarne zou hij daartoe eene aanvrage op de begrooting plaatsen. De splitsing van den leerstoel te Leyden was door hem niet voorgedragen om personen te believen, ook had hij zich daarbij niet laten dringen door de zucht om locale belangen voor te staan. Die splitsing strekte, volgens zijne overtuiging, alleen ter bevordering van de belangen van het onderwijs. Leyden, meende hij, moest voorafgaan; later, bij de bestaande behoefte, zou men ook voor andere hoogescholen kunnen zorgen. Van karigheid ten opzigte van Utrecht kon men hem niet beschuldigen; de begrooting leverde daarvan genoegzame bewijzen. Voor concentratie van het hooger onderwijs behoefde men voor het oogenblik niet te vreezen, daar de regering omtrent de opheffing van eene hoogeschool nog geen besluit had genomen.

Nadat nog eenige der genoemde sprekers hunne meening nader hadden toegelicht, werden de algemeene beraadslagingen gesloten.

Zitting van Dingsdag 6 December.

Voortzetting der beraadslagingen over bovengenoemde afdeeling van hoofdst. V. Artt. 90—92 betreffende de Leydsche hoogeschool zijn zonder beraadslaging aangenomen. Artt. 93 en 94 (Utrechtsche hoogeschool) mede aangenomen. Bij art. 95 werd door den heer Wintgens een amendement voorgesteld om dien post met ƒ8000 te vermeerderen, tot aanschaffing van een benoodigd instrument voor het observatorium te Utrecht. Dit amendement werd met 32 tegen 26 stemmen verworpen. Artt. 96—99 (Groningsche hoogeschool) werden ook aangenomen.

Na de behandeling der overige artikelen is hoofdstuk V in zijn geheel aangenomen met 49 tegen 17 stemmen. Tegen de hh. Idzerda, van Franck, Voorthuyzen, van Asch van Wyck, Kien, Westerhoff, Elout, Hugenholtz, Wybenga, van Hall, Thorbecke, van Heukelom, Godefroi, van Hoëvell, Olivier, Kingma en van Foreest.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 5 December.

De koning heeft eene premie van 5000 fr. uitgeloofd, welke om de vijf jaren zal worden uitgereikt voor de uitgave van de beste door Belgen geschrevene geneeskundige werken in België.

— Voor wijlen den heer Prudens van Duyse zal te Dendermonde, zijne geboortestad, een standbeeld opgerigt worden. Eene commissie heeft zich belast met de uitvoering van dit plan, en het blijkt uit de inschrijvingen dat het onder al de klassen der maatschappij een grooten bijval vindt.

— De stedelijke raad van Bergen in Henegouwen heeft de volgende prijsvraag ter beantwoording uitgeschreven: Eene geschiedenis van Henegouwen tot op het jaar 1794. Aan den schrijver van het best gekeurde antwoord zal een prijs van 5000 fr. in geld worden toegewezen. Daarenboven zal hem door de Société des Sciences des Arts et des Lettres du Hainaut eene groote gouden medaille worden toegekend. De antwoorden moeten ingeleverd worden voor 1 October 1864.

ENGELAND.

LONDEN, 4 December.

Het berigt, dat lord Palmerston als vertegenwoordiger van Engeland bij het congres zou optreden, is te voorbarig geweest. Behalve dat de genoemde staatsman zelf niet met deze taak is ingenomen, strijdt het ook met de gewoonte, dat een eerste minister nooit het rijk verlaat.

De *Times* zegt dat het congres in naam op 5 Jan. maar in de daad eerst op 15 Jan. zal aanvangen, dat Engeland er alleen door lord Cowley, zijnen gezant te Parijs, zal vertegenwoordigd worden, en dat diens tegenwoordigheid op het congres meer als eene internationale heuschheid, dan wel als eene werkelijke deelneming aan de beraadslaging over de zaken van Italië schijnt beschouwd te moeten worden.

— Sedert eenigen tijd werd er gesproken van eenen geruststellenden brief, dien keizer Napoleon aan eenige handelaren van Liverpool had geschreven, in antwoord op eenen brief, waarin zij van den keizer eenige opheldering hadden gevraagd omtrent zijne gezindheid jegens Engeland. Het bestaan van dien brief kan nu niet meer in twijfel worden getrokken. Hij is echter niet van den keizer, maar van zijnen secretaris, den heer Mocquard. Het is een krachtig protest tegen de ongerustheid waarmede de gemoederen in Engeland zijn bevangen en verklaart tevens dat het de ernstige wensch des keizers is den vrede met Engeland te bewaren, in zoo verre dat van hem afhankelijk is. Deze brief zou, volgens de opgave der dagbladen, van den volgenden inhoud zijn.

»Mijne heeren, gij hebt u regtstreeks tot den keizer gewend, ten einde te weten te komen, hoedanig zijne gezindheid jegens Engeland is. Eene groote vrees en een groot vertrouwen kunnen alleen tot dien stap gevoerd hebben. In één opzigt zijt gij aangetast door een denkbeeldig kwaad, dat, naar het schijnt, uw land bereikt heeft met de snelheid eener epidemie; in een ander opzigt rekent gij op de regtschapenheid van hem, van wien gij een antwoord verlangt. Het was evenwel gemakkelijk u zelven dit antwoord te geven, indien gij bedaard naar de wezenlijke oorzaak uwer bezorgdheid onderzoek had gedaan. Die oorzaak zoudt gij dan alleen gevonden hebben in al die praatjes, die uwe landgenooten opgedischt werden door de hardnekkige verspreiding van de meest hersenschimmige vrees. Tot dusverre bestond er, in alle omstandigheden, geen woord, geen daad des keizers, die regt gaven om aan zijne gevoelens, en bij gevolg aan zijne voornemens jegens uw vaderland, te twijfelen. Hij heeft door zijn gedrag, dat onveranderlijk hetzelfde was, geen oogenblik opgehouden zich als een trouw en onberispelijk bondgenoot te doen kennen. Hetgeen hij geweest is, wil hij — ik verklaar het uit zijnen naam — blijven. De aanstaande deelneming aan dezelfde gevaren in een afgelegen land, door Engelsche en Fransche soldaten, kan daarvan getuige zijn. Bestrijdt daarom, nu gij voor het vervolg volkomen gerust gesteld zijt, eene dwaling, welke maar al te zeer verspreid is. De groote natiën zijn er, om elkander te waarderen en niet om elkander te vreezen.”

— Behalve de menigte plaatsen, waar thans vrijwillige scherpschuttersvereenigingen bestaan, wordt uit 14 plaatsen de oprigting van artilleriecorpsen gemeld, waarvoor zich alleen te Liverpool reeds 700 man hebben aangemeld, behalve de scherpschutters aldaar, die thans 1000 man sterk zijn en welk getal binnen eenige weken verdubbeld zal wezen.

— De versterkingen, die naar China zijn gezonden, bedragen 1 fregat van 51 stukken, 2 schroefstoombooten van 14 tot 21 stukken, 5 van 4 tot 6 stukken, 3 raderstoombooten van 6 tot 16 stukken, en 1 transportschip van 8 stukken, makende in het geheel 166 stukken. De *Simoom* heeft 400 man van de artillerie en de genie overgebragt; eene groote hoeveelheid oorlogsbehoefte is met gehuurde schepen verzonden. Thans is de stoomboot *Thunder* in lading, doch behalve met de *Simoom* zijn nog geene troepen verzonden, en over het algemeen is men zeer ontevreden, dat er door de regering niet meer haast wordt gemaakt. Uit Indië hebben slechts 50 man als vrijwilligers voor de Chinesche expeditie deelgenomen, ofschoon er in den beginne sprake was, dat er van daar wel 10,000 man zouden worden verzonden.

— De *Great Eastern* is, volgens het oordeel eener commissie van onderzoek, in zijnen tegenwoordigen toestand ongeschikt om zee te bouwen, en men zal nog 80,000 £ noodig hebben, om het vaartuig daartoe geschikt te maken.

— In Ierland wil men door openbare verklaringen van geheele graafschappen de gehechtheid aan den Pauselijken stoel en den ijver voor de instandhouding van het wereldlijk gezag des Pausen aan den dag leggen. Op onderscheidene plaatsen zullen daartoe openbare bijeenkomsten worden gehouden. Men wil op die wijze invloed uitoefenen op de houding der regering bij de beraadslagingen van het congres.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 December.

De keizer en de keizerin zijn thans van Compiègne weder in de hoofdstad teruggekeerd.

— De brief, namens den keizer aan eenige handelaren te Liverpool geschreven, heeft hier een zeer gunstigen indruk gemaakt en ontwijfelbaar zal hij in Engeland mede eene goede werking doen en de verzoening tusschen de beide rijken, waartoe de circulaire van den heer Billault aan de

dagbladen de eerste schrede was, tot stand brengen. Die indruk wordt nog verhoogd door het gerucht dat de regering bevel heeft gegeven om een groot aantal zeelieden, wier diensttijd nog niet geheel vervuld is, huiswaarts te zenden, en dat er sprake is van eene vermindering der regten op den in- en uitvoer tusschen Frankrijk en Engeland, iets dat de beide volken, met het oog op hunne handelsbelangen, nader tot elkander moet brengen. Wel is waar zullen de betrekkingen niet zoo vriendschappelijk zijn als tijdens den Krim-oorlog, maar het gevaar van eene vredebreuk is op dit oogenblik geheel verdwenen.

— Omtrent het congres is nog weinig mede te deelen. De toetreding van Engeland en Pruissen is ontvangen. Met zekerheid kunnen de namen der gevolmagtigden nog niet opgegeven worden. De optreding van graaf Cavour, voor Sardinië, waarvan sprake is, moet zoowel hier als te Weenen tegenstand ontmoeten.

— Onze vrijzinnige dagbladen beginnen zich bezig te houden met den toestand van Hongarije. Zij bepalen zich niet tot de mededeeling der feiten, die het begin eener woeling tegen de daden van de Oostenrijksche regering te kennen geven, maar bepleiten ook de zaak van de Hongaarsche nationaliteit en hare regten tegenover de zucht tot centralisatie en ineensmelting die het kabinet van Weenen zoo zeer eigen is. Het Oostenrijksche gezantschap schijnt zich daarover te verontrusten en de heer von Metternich moet zich, naar men verneemt, tot graaf Walewski hebben gewend met het verzoek dat het aan de dagbladen mogt verboden worden de Hongaarsche zaak te behandelen op eene wijze dat zij, in plaats van eene zuiver Oostenrijksche, eene Europesche quaestie zou worden.

— In de zaak van den heer Emile de Girardin heeft de regtbank verklaard dat er geen grond tot regtsvervolging aanwezig was. De in beslag genomen exemplaren van zijn vlugschrift *Napoleon III et l'Europe* zijn reeds teruggegeven.

— Het aardrijkskundig genootschap alhier heeft een prijs van 6000 fr. uitgeloofd voor den moedigen reiziger, die het eerst door den Sahara over Tombucktu, van Algerië in de Fransche kolonie in Senegal zal aankomen.

— Een uitgestrekt hôtel in de rue d'Anjou, bekend onder den naam van hôtel van Aligie, is door de eigenares verkocht aan de maatschappij, met den aanleg van den boulevard Malesherbes belast, voor de som van 3 millioen frs.

— De laatste mameluk der oude garde van Napoleon I is in de vorige week te Melun gestorven. Hij heette Abdallah d'Asborne, was in 1776 te Bethlehem geboren en had aan al de oorlogen des eersten keizerrijks deelgenomen.

SPANJE.

Volgens een rapport van den maarschalk O'Donnell, bedroeg het verlies der Marokkanen in het laatste gevecht 500 man aan dooden en 1500 aan gekwetsten. Er waren bij die gelegenheid geene manschappen gevangen genomen. Er waren van de zijde der Spanjaarden sedert den aanvang der operatien 88 man gesneuveld, 644 man gekwetst en 73 man, ten gevolge van bekomen letsel van minder beteekenis, buiten gevecht gesteld. Generaal Zabala had eenige troepen in de rigting van het Moorsche kamp en Tetuan op verkenning uitgezonden.

— Te Malaga is eene door de regering gehuurde Sardinische stoomboot de *Genova*, met krijgsmaterieel geladen, door het springen van een bom in brand geraakt. Men heeft het vaartuig moeten laten zinken, waarbij 160 muilezels zijn omgekomen.

ITALIË.

De moeijelijkheden, die het regentschap van den heer Buoncompagni nog in den weg stonden, zijn thans in eenen te Turyn gehouden ministerraad uit den weg geruimd. In plaats van als regent de teugels van het bestuur in de Midden-Italiaansche staten te voeren, heeft men goedgevonden, hem tot gouverneur-generaal van bedoelde staten te benoemen en hem als zoodanig het beleid toe te vertrouwen over de militaire aangelegenheden en de betrekkingen met de buitenlandsche regeringen. Aan de noodzakelijkheid is dus toegegeven, maar meer ook niet.

— Door den dictator Farini is weder een stap verder gegaan, om de vereeniging der onderscheidene staten, waarover hij het bewind voert, te bevorderen. Voortaan zullen Parma, Modena en de Romagna slechts een bestuur en dus ook een ministerie hebben, waarvan de zetel te Modena zal gevestigd zijn.

— De generaal de Goyon heeft zich de onveiligheid van Rome aangetrokken, daar de pauselijke politie onmagtig scheen de dieven en zakkenrollers in toom te houden. Van iedere keurcompagnie zijn zes soldaten genomen tot versterking van het corps gendarmes. In kleine afdeelingen doorkruisen zij de stad en doorsnuffelen de verdachte wijken. De boosdoeners, die zij aanhouden, zullen, naar men verneemt, voor eenen Franschen krijgsraad teregt staan, hetgeen ook noodzakelijk is, want anders zou men eene ondankbare taak en een vruchteloos werk verrigten.

Er zijn geen vreemdelingen te Rome aanwezig. Men hoopt echter dat de heiligverklaring van St. Labre, te Arras in Frankrijk geboren, die eerstdaags met veel plegtigheid zal plaats hebben, er nog eenigen zal uitlokken om de stad te bezoeken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 4 December.

De luit.-generaal von Roon is door den prins-regent met het ministerie van oorlog belast.

— H. M. de koningin der Nederlanden zal tot den 15den dezer te Stuttgart vertoeven, ten einde de onthulling bij te wonen van het gedenkteeken voor hertog Eberhard.

— Het stadje Bleichrode, in Thuringen, is dezer dagen grootendeels afgebrand. Men vermoedt dat ook hier weder kwaadwilligheid de oorzaak is.

— Uit Leipzig meldt men dat de universiteit aldaar een prachtig hôtel doet bouwen, waarvan de teekening aan den koning van Saksen is toegezonden, met de bijvoeging dat, zoodra het gebouw gereed zal zijn, het ter zijner beschikking zal wezen. Men zegt dat de koning de toezegging heeft gedaan, om eenigen tijd van het jaar te Leipzig te komen doorbrengen. Het feest ter viering van het 450-jarig bestaan der genoemde hoogeschool is Vrijdag ll. geopend. De koning is bij die gelegenheid derwaarts gegaan.

— De koning van Beijeren heeft bij gelegenheid van zijn geboortefeest onderscheidene buitenlandsche geleerden tot leden benoemd van de konink. akademie te Munchen. Onder hen bevindt zich de hoogleeraar J. van der Hoeven te Leyden.

— In Denemarken is een nieuw ministerie zamengesteld. De heer Rottwill is voorzitter en minister van justitie.

— In Zweden is door den graaf Adlersparre aan den stand des adels in den rijksdag, het voorstel gedaan, om zeven nieuwe bisschoppelijke zetels, die volkomen nutteloos zijn, op te heffen en de opbrengsten te bezigen, om in den toestand der predikanten ten platten lande verbetering te brengen, wier inkomen in Zweden meestal zoo uiterst gering is, dat velen slechts met de grootste inspanning in de behoeften van hunne huisgezinnen kunnen voorzien. De staatsraad, graaf Hamilton, gaf namens de regering den wensch te kennen, dat het voorstel niet in overweging genomen zou worden; doch de meerderheid was van een ander gevoelen en beval de verzending van het voorstel naar eene commissie, ten einde het, na onderzocht te zijn, aan het gevoelen van den stand der burgers en der boeren zou worden onderworpen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 December.

Bij gelegenheid van de groote jagt, welke, ter eere van den prins van Oranje, heeft plaats gehad, en waaraan door den keizer en de hier aanwezige aartshertogen is deelgenomen, heeft Z. K. H. ook het slagveld bij Aspern en het daar opgerigte gedenkteeken in oogenschouw genomen. Er hebben, ter eere van den prins, nog twee jagtpartijen plaats gehad.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN; —

Gezien art. 264 der Wet van den 29sten Junij 1851 (*Staatsblad* no. 85);

Gelet op art. 5 en 9 der Verordening van 17 Februarij 1859 (*Gemeenteblad* no. 5), regelende de invordering der plaatselijke directe belasting, aangehaald bij Koninklijk besluit van den 26sten Maart 1859, no. 55;

Doen te weten, dat het tweede Suppletoir Kohier voor de plaatselijke directe belasting over 1859, op heden voorloopig is vastgesteld en van den 6den tot en met den 20sten December aanst. ter Secretarie dezer Gemeente, van 12—3 ure, voor een ieder ter lezing wordt nedergelegd.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
LEYDEN, 5 December 1859. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het adres van CHRISTIAAN VAN LEEUWEN, koopman, wonende alhier, waarbij deze vergunning vraagt tot het *houden van twee varkens*, op een open erf achter zijn woonhuis aan de IJzerengracht, Wijk V. No. 1085.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824 (*Staatsblad* no. 19);

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Gemeente, op Donderdag den 8sten December aanst., des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dat verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl, bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 5 December 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

ADVERTENTIËN.

VEREENIGING VOOR CHRISTELIJKE BELANGEN.

Vergadering op Donderdag 8 December 1859, des avonds ten *half acht* ure, in de Zaal: Noordeinde, Wijk I. N°. 29.

Spreker: de Heer **T. M. LOOMAN**, van *Amsterdam*.

J. COUVÉE Az., *Secretaris*.

Bij het Bestuur zijn toegang-billetten verkrijgbaar, voor zoo ver er plaatsen beschikbaar zijn.

Een ongehuwd Heer verlangt te huren twee ruime **Bovenkamers** met den **Middagkost**. De Kamers, bij voorkeur eene Suite, moeten zijn net Gemeubeleerd en van Kagchels voorzien, gelegen op een aangenamen stand, liefst midden in de stad. Hierop reflecterende vervoege men zich met gesloten brieven onder Letter **A.** aan het Bureau dezer Courant.

AANBESTEDING
TOT HET BOUWEN VAN EENE ZOMER-SOCIETEIT,

op Woensdag den 21sten December aanst., des voormiddags te *twee* ure, aan den Burg alhier, waarvan het Bestek à *f* 0.75 te bekomen is bij den Heer **B. J. BRIEL**, Boekhandelaar op het Rapenburg; terwijl de Teekeningen ter inzage en overneming liggen bij den Architect J. W. SCHAAP, die tevens verlangd wordende inlichtingen geven zal.

Namens Commissarissen der Societeit *Amicitia*,

LEYDEN, 5 December 1859. L. DRIESSEN, *Secretaris*.

De perceelen, geveild in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, op Zaturdag den 3den December ll. zijn in bod gebragt en verhoogd als volgt:

Perceelen onder *Oegstgeest*.

N°. 1. De HOUTKOOPERIJ, enz., Wijk II. N°. 102, op . . *f* 5,100.—.
N°. 2. Eene HUISMANSWONING, enz. N°. 65, op . . . . . 1,500.—.
N°. 3. Een stukje TEELLAND, groot 22 roeden, 80 ellen, op - 490.—.
N°. 4. Drie WOONHUISJES EN ERVE, N°s. 66, 67, 68, op - 1,000.—.
Nader verhoogd met . . . . 100.—.
N°. 5. Vier HUISJES EN ERVEN, N°s. 61, 62, 63 en 64, op - 820.—.
N°. 6. Drie HUISJES EN ERVEN, N°s. 58, 58a en 58b . . . . 900.—.
N°. 7. Een WINKELHUIS enz. N°s. 46, 48, 49, 50 en 51 - 1,650.—.

Het perceel onder *Valkenburg*.

N°. 8. Een stuk WEI- OF HOOILAND, groot 1 bunder, 80 roeden en 10 ellen, op . . . . - 1,650.—.
Nader verhoogd met . . . . - 100.—.

Perceelen binnen *Leyden*.

N°. 9. Een HUIS EN ERF aan den Ouden Singel, Wijk V. N°. 322, op . . . . - 2,025.—.
Nader verhoogd met . . . . 175.—.
N°. 10. Een dito aan de Kruisstraat, Wijk V. N°. 263 . . . - 230.—.

De afslag zal plaats hebben op Zaturdag aanstaande den 10den December, zullende inmiddels tot en met Vrijdag den 9den dezer verhoogingen worden aangenomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Bij de op den 3den December 1859 in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris Mr. J. L. KLAVERWYDEN gehoudene veiling, zijn de perceelen in bod gebragt, als volgt:

N°. 1. De ZEEPZIEDERIJ, genaamd: *Het Anker*, met PAKHUIZEN, WOONHUIS, STALLING en KOETSHUIS, op . . . . *f* 9,100.—.
N°. 2. Het HUIS EN ERVE op den Ouden Rijn, Wijk VI. N°. 119, op . . . . - 1,200.—.
N°. 3. Een perceel WEI- EN HOOILAND, gelegen in den Zijllaan en Meijepolder onder *Leyderdorp*, groot 4 bunders, 61 roeden, 45 ellen, op . . . . - 5,000.—.
N°. 4. Een DITO, liggende als voren, groot 6 bunders, 62 roeden, 20 ellen, op . . . . - 6,300.—.
N°. 5. Een perceel WEILAND, liggende als voren, groot 1 bunder, 81 roeden, 70 ellen, op . . . . - 2,950.—.
N°. 6. Een perceel TEELLAND, liggende als voren, groot 2 bunders, 11 roeden, 20 ellen, op . . . . - 2,750.—.
N°. 7. Een perceel WEILAND, liggende in den Oostbroekpolder onder *Soeterwoude*, groot 4 bunders, 19 roeden, 91 ellen, op - 4,500.—.

Zullende de afslag geschieden ten bovengemelde plaatse op Zaturdag den 10den December 1859, des avonds ten 7 ure, terwijl inmiddels ten Kantore van gemelden Notaris verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging.

Bij de opveiling, welke op den 3den December jl. in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden* heeft plaats gehad, zijn in bod gesteld:

Een HUIS EN ERVE MET TUIN, aan de westzijde van de Koepoortsgracht tegenover de Ruïne, Wijk II. N°s. 43 en 44, op de som van . *f* 2,200.—.

En een HUIS EN ERVE, geapproprieerd tot *Broodbakkerij*, aan de westzijde van de Hooigracht, uitkomende met een daaraan verheeld PAKHUIS in de Hooglandsche Kerk-Choorsteeg, Wijk VII. N°s. 791 en 791rood, op de som van . . . . - 2,000.—.

De afslag en finale toewijzing zal geschieden ter plaatse voorschreve, op Zaturdag den 10den December aanstaande, des avonds ten 7 ure. Verhoogingen worden inmiddels aangenomen ten Kantore van Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 10den December 1859 bij opbod, en op Zaturdag den 17den December 1859 bij afslag, des avonds ten 7 ure, van:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERVE, staande en gelegen te *Leyden* aan den Ouden Singel, waarin vier zoo Boven- als Benedenkamers, waaronder een met Alcove, meest Behangen en van Stookplaatsen voorzien, alsmede de van verschillende gemakken; voorts ruime Gang, Droog- en Turfzolder, Keuken, Kelder, Regen- en Putwaterspomp, geteekend Wijk V. N°. 374a, Kadaster Sectie B. N°. 1568, groot 83 ellen.

Te aanvaarden 1 Februarij 1860.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 tot *f* 15.20.

Een DITO, staande en gelegen als voren, aan de oostzijde van de Pieterskerkstraat, in twee gedeelten bewoond wordende; voorzien, beneden van vier Kamers, meest Behangen en drie met Stookplaatsen, ruimen marmeren Gang, twee Binnenplaatsen, Keuken, Kelder, Regen- en Putwaterspomp; en boven, van vier Kamers, meest Behangen en met Stookplaatsen, groote Droog- en twee Turfzolders, geteekend Wijk IV. N°. 677, Kadaster Sectie G. N°. 826, groot 1 roede, 41 ellen.

Verhuurd tot 1 Mei 1860, boven voor *f* 100 en beneden voor *f* 90 in het jaar.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 tot *f* 24.50.

Beide perceelen zijn te bezigtigen des Woensdags en Zaturdags vóór en in de week der veiling en toewijzing, van des morgens 11 tot des namiddags ten 2 ure.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. J. RYSHOUWER, nabij het Leyderdorpsche Hek, onder *Soeterwoude*, bij wien tusschen de veiling en afslag verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van *een vijfde* van iedere verhooging.

De COMMISSIE VOOR DE MASKERADE maakt bekend, dat de **voorwaarden van Inschrijving** voor de uitgave van het **Programma**, de Plaat, het Boekje en de Gedenkpenning tot Maandag 12 December ter lezing zullen liggen ten huize van den Ab-Actis der Commissie.

Namens de Commissie voornoemd,
A. BLOEMBERGEN, *Ab-Actis*.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 5 December.

Tarwe, goede en puike van *f* 9.75 tot *f* 10.25; mindere van *f* 7.25 tot *f* 8.75. Rogge: *f* 6.50 à *f* 7.30. Gerst: Winter *f* 4.80 à *f* 6.10; dito Zomer *f* 4.80 à *f* 5.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.90. Pruissische Rogge *f* 7.10."

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG 5 December.

			Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld . . .	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{16}$	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{1}{8}$
Dito Certificaten	» 3	»	$75\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito	» 4	»	97	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$92\frac{3}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$125\frac{3}{4}$	126	—
O. I. Leening	» 4	»	96	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BELGIE, ...	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	52	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{2}$	»	$32\frac{9}{16}$	$32\frac{11}{16}$	$32\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën	» 3	»	$43\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$42\frac{5}{8}$	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$43\frac{3}{4}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$103\frac{7}{8}$	104	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{1}{4}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833 . .	» 5	»	$84\frac{11}{16}$	—	—
Dito 1840	» 4	»	$80\frac{5}{16}$	$80\frac{3}{8}$	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	$80\frac{5}{16}$	$80\frac{3}{8}$	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	62	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	$78\frac{1}{2}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	»	$102\frac{3}{8}$	$102\frac{1}{4}$	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$54\frac{1}{4}$	$54\frac{11}{16}$	$54\frac{3}{8}$
Dito Nieuwe	» 5	»	$73\frac{3}{4}$	74	74
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$28\frac{7}{8}$	$29\frac{1}{8}$	$29\frac{5}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	$99\frac{1}{4}$	—	—
SARDINIE, ...	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu .	» 5	»	27	$27\frac{3}{16}$	$27\frac{7}{16}$
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$	»	$16\frac{9}{16}$	$16\frac{11}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$20\frac{7}{8}$	—	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Braz. 1843, £ 100, $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $3\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.60 à 9.70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.